	MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI KÉZIKÖNYV	Kiadás: 1.
	VetDiaLab Állatorvosi Diagnosztikai Laboratórium Kft.	Kiadás dátuma: 2017. január 09.
	ELJÁRÁSOK Ajánlás mintavételre és a laboratóriumba juttatásig történő mintakezelésre	Oldal: 4 / 1

Ajánlás mintavételre és a laboratóriumba juttatásig történő mintakezelésre

Általános információk, mintaküldés

1. Mintát venni csak azonosítható állatból szabad (krotáliaszám, fülszám, olvasható tetoválás, mikrochip, vadazonosító). Mintavétel előtt az állat azonosítását ennek alapján el kell végezni.
2. Vizsgálatra egyedi és egyértelműen azonosított vér- vagy tejmintát kell küldeni.
3. Nagyszámú minta (200 db felett) esetében érdemes és ajánlott a laboratóriumot a beküldés előtt 5 munkanappal értesíteni.
4. Mintákat csak megfelelő (a szállítási és a laboratóriumi környezet nem kívánatos szennyeződését megelőző, az alapvető higiéniai elvárásokat kielégítő) izoláltságot biztosító csomagolt állapotban szabad a laboratóriumba küldeni.
5. A kísérőiratokat (Szerológiai vizsgálati megrendelő és Mintakimutatás) hiánytalanul ki kell tölteni és úgy kell a minták mellé csomagolni, hogy az a vizsgálati mintáktól ne szennyeződhessen.

Vérminta vétele és kezelése

1. Vizsgálatra **azonosított állatból származó egyedi és egyértelműen jelölt vérmintát** kell küldeni.
2. A szerológiai vizsgálatok **alvadásban nem gátolt vérből (savóból)** végezhetők el.
3. A vizsgálatok elvégzéséhez a kért vizsgálatok számától is függően általában 2-10 ml vér szükséges.
4. Vérvétel előtt a szakma szabályainak megfelelően tisztítsuk meg és fertőtlenítsük a vérvétel helyét.
5. **A vérmintát vérvételi csőben kell a laboratóriumba küldeni. Gyógyászati fecskendőben a laboratóriumba küldött vérminta vizsgálatra nem alkalmas!**
6. Ügyeljünk arra, hogy a vérvétel során **csak enyhe vákumot alkalmazzunk**, mert túl erős szívó hatás esetében a vörösvérsejtek sejthártyája sérülhet és a hemoglobin a vérsavóba kerülhet (hemolízis).

	MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI KÉZIKÖNYV	Kiadás: 1.
	VetDiaLab Állatorvosi Diagnosztikai Laboratórium Kft.	Kiadás dátuma: 2017. január 09.
	ELJÁRÁSOK Ajánlás mintavételre és a laboratóriumba juttatásig történő mintakezelésre	Oldal: 4 / 2

(Szóba jöhet a vér szívása nélkül, szabad kifolyással történő vérvétel is. Ekkor a vénába szúrt tű nem csatlakozik a csőhöz, hanem levesszük a kupakját és így a tűből szabadon folyik a csőbe a vér). A hemolízis egyes vizsgálatokat zavarhat vagy megnehezíthet. Ha a vért mégis gyógyászati fecskendőbe vettük, akkor a vért a vérvétel és a tű levétele után azonnal, óvatosan nyomjuk át a vérvételi vércsőbe. A vért nem szabad a gyógyászati fecskendőben megalvadni hagyni, mert később már nem nyomható ki a fecskendőből. Ha a vérvétel vérvételi fecskendővel történt, akkor a vérvétel után ütközésig ki kell húzni a fecskendő dugattyúját, majd annak szárát le kell törni, és a zárókupakot vissza kell tenni a tű helyére. **Baleset veszélye miatt nem szabad a vérvételi fecskendőt a vérvételi tűvel lezárni!**

7. Az **alvadékot tartalmazó vérmintát tilos lefagyasztani**, mert súlyos hemolízist eredményez és a mintát vizsgálatra alkalmatlanná teszi! A mintát rázkódástól, felborulástól, túlmelegedéstől is óvni kell! Ha a vérsavó kiválása után a savót leszívjuk a véralvadékról, akkor az pl. eppendorf csőbe töltve a további hátrányos változásoktól lényegesen védettebben kezelhető. A vérsavó hűtőszekrényben néhány napig, fagyasztva pedig hosszabb ideig is károsodás nélkül tárolható!
8. A vérvételi csöveket **a vér megalvadásáig érdemes függőlegesen tárolni**. Az alvadék törése és a hemolízis bekövetkezése a későbbiekben így előzhető meg a leghatékonyabban és a savó kiválása is így segíthető elő! A vérsavó kiválását az is segíti, ha a vérmintát a savó kiválásáig (4-5 óra) szobahőmérsékleten tartjuk, és nem mozgatjuk.
9. A vérmintákat a savó kiválása után hűtőszekrényben kell tárolni, majd a lehető legrövidebb időn belül érdemes a laboratóriumba juttatni.

Tejminta szerológiai célú vétele és kezelése

1. **A szerológiai vizsgálatokat amennyire csak lehetséges, vérmintából érdemes elvégeztetni. Nem minden vizsgálat végezhető el tejmintából, de vannak olyan vizsgálatok, amelyek vér mellett tejből is kivitelezhetők.**

- Vizsgálatra a vérmintához hasonlóan azonosított **állatból vett és egyértelműen jelölt tejmintát** kell a laboratóriumba küldeni.

	MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI KÉZIKÖNYV	Kiadás: 1.
	VetDiaLab Állatorvosi Diagnosztikai Laboratórium Kft.	Kiadás dátuma: 2017. január 09.
	ELJÁRÁSOK Ajánlás mintavételre és a laboratóriumba juttatásig történő mintakezelésre	Oldal: 4 / 3

- A szükséges mennyiség vizsgálatonként általában 2-3 ml tejminta.
- A mintavétel előtt a tőgybimbókat a szakma szabályainak megfelelően meg kell tisztítani és szárítani. Fertőtleníteni nem szükséges.
- A tejmintákat **vérvételi csőben** kell vizsgálatra küldeni, a gyógyászati fecskendő nem alkalmas erre a célra.
- Az első 2-3 kifejt tejsugarat ne fogjuk fel a mintavételi csőbe,** hanem csak az úgynevezett fősugarakat.
- A tejmintát felfölzödéséig (néhány óra) szobahőmérsékleten kell tartani, majd hűtőszekrénybe kell tenni, de **fagyasztani nem szabad.** A mintákat rázkódástól, felborulástól, túlmelegedéstől is óvni kell! A tejminta hűtőszekrényben 1-2 napig tárolható minőségromlás nélkül.

A minták jelölése és csomagolása

- Együtt beküldött több minta esetében **a mintavételi csövekre egyedi sorszámot kell írni** (1-től kezdődően). Legalább a fejjel lefelé is olvasható számok (pl. 6. 9. 69.) után pontot szükséges tenni, hogy egymástól megkülönböztethetők legyenek! Lényeges, hogy az azonosítást **a csőre írjuk és ne a zárókupakra,** mert utóbbit a vizsgálatok során eltávolítjuk a csőről!
- A vérmintát 48, tejmintát 24 órán belül érdemes a laboratóriumba juttatni.
- A mintát úgy kell becsomagolni, hogy **a minták környezetüktől ne szennyeződhetnek, és a minták se szennyezhesék a környezetüket.** A szállítás során fagyástól, túlmelegedéstől egyaránt óvni szükséges a mintákat.

A kísérőiratok kitöltése

- A Vizsgálati megrendelőt és a Mintakimutatást olvashatóan, lehetőleg nyomtatott betűkkel kell kitölteni és három példányban beküldeni. Ha az állatorvos egy időben több tulajdonos állataitól küld vizsgálati mintát, akkor **megrendelőnként vagy költségviselőnként külön-**

külön Vizsgálati megrendelőt és Mintakimutatást kell kitölteni. **A Vizsgálati megrendelőt az állatorvosnak és a költségviselőnek is alá kell írnia!!**

	MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI KÉZIKÖNYV	Kiadás: 1.
	VetDiaLab Állatorvosi Diagnosztikai Laboratórium Kft.	Kiadás dátuma: 2017. január 09.
	ELJÁRÁSOK Ajánlás mintavételre és a laboratóriumba juttatásig történő mintakezelésre	Oldal: 4 / 4

2. A **Vizsgálati megrendelőn** az alábbi adatokat szükséges kitölteni és közölni:

- **a tulajdonos** neve, címe, telefonszáma, ha eredményközlést e-mailben vagy faxon kér, akkor e-mail címe illetve fax száma
- ha a tulajdonossal nem azonos, a **költségviselő (számla átvevő)** neve, címe, telefonszáma
- **a beküldő állatorvos** neve, címe, telefonszáma, e-mail címe illetve fax száma.
- **az állat faja, a beküldött minták száma és származási helye**
- **a vizsgálati minta megnevezése**
- **a vizsgálat jellege**
- esetleges **vakcinázottság** ténye
- az állomány **mentességére** vonatkozó nyilatkozat
- nyilatkozat arra vonatkozólag, hogy a vizsgálat költségét a megrendelő állja, vagy a 148-as rendelet alapján támogatással kéri, vagy állami költségre történjen
- **a kért vizsgálatok** pontos megnevezése
- a Vizsgálati eredményközlés kézhezvételének módja (személyes, postai, fax, e-mail)

3. A **Mintakimutatáson** a következőket kell kitölteni:

- a minta sorszáma
- az állat egyedi azonosítója
- esetleges megjegyzés

A vizsgálati minták átvétele

A vizsgálati minták átvétele egyeztetés alapján a VetDiaLab Kft. laboratóriumában (4225 Debrecen, Függetlenség u. 57.) történik.

Kapcsolat: Hartman Zsolt +36-20/536-7682

vetdialab@gmail.com

Web: www.verlabor.hu